

Απολογισμοί

Του Δ. Ν. ΜΑΡΩΝΙΤΗ

ΜΕΡΕΣ που είναι - μεταξύ Χριστουγέννων και Πρωτοχρονιάς - ευνοούν τους πάσης φύσεως απολογισμούς. Σ' αυτό το πρόγραμμα συμμετέχει κυρίως η έντυπη και ηλεκτρονική δημοσιογραφία μας, χαρίζοντας καθημερινώς αναδρομικά μηνολόγια του 1991· συντάσσονται λίστες με σημαδιακά γεγονότα που στιγμάτισαν τον χρόνο που φεύγει διασταυρώνοντας δικιά μας και ξένα δράματα που παίχτηκαν σε δωδεκάμηνες πράξεις· συσχετίζοντας, κατ' εξαίρεση έστω, την υδροκεφαλική πολιτική με τον φθίνοντα πολιτισμό μας. Πρωτοβουλίες εσκεμμένες και επαναλαμβανόμενες από χρόνο σε χρόνο σε γνώριμες παραλλαγές· όπου οι περιγραφικές πληροφορίες μοιάζουν με διαφημίσεις, ενώ περιορίζονται στο ελάχιστο διεισδυτικότερες κρίσεις και λείπουν, παντελώς σχεδόν, οδυνηρές συγκρίσεις. Προφανώς για να μη χαλάσει το προγραμματισμένο φαγοπότι και η καταναγκαστική ψυχαγωγία των εορταστικών ημερών. Και να θυμάστε: τα δύο τηλεοπτικά πλάνα της Κατρίν Ντενέβ μας κόστισαν δεκαεπτά εκατομμύρια, προς δόξαν της λιτοδιαίτης οικονομίας μας.

Ετσι καταπίνουμε την κάμηλο και διυλίζουμε τον κώνωπα. Η μονότονη όμως αυτή στήλη έχει αδυναμία στις καμήλες, και θα τις θυμίσει παραδειγματικώς, αρχίζοντας με τον δικονομικό εκφυλισμό εκείνης της διαδόχτης κάθαρσης. Με την τροπή αυτήν δεν ματαιώθηκε μόνον η κοινή ελπίδα για εξυγίανση του δημόσιου βίου, αλλά και η ουτοπική, όπως αποδείχτηκε, προσδοκία ότι θα μπορούσε να ανασυνταχθεί επιτέλους ο κομματικός χάρτης της χώρας. Χαμένη υπόθεση όλα αυτά· εφεξής όποιος

μιλά για κάθαρση, θα πρέπει να κρίνεται ανεπίδεκτος μαθήσεως ή ιδεόληπτος φρενοβλαβής, που βασανίζεται και βασανίζει και τους άλλους με τις παραισθήσεις του. Πάντως από την παραγραφή του σκανδάλου Κοσκωτά, μας έμεινε για διασκέδαση ο «ολυμπιονίκης» Σαλιαρέλης, παίζοντας με τις μετοχές του το δικό του λαοφιλές ποδόσφαιρο στην τηλεόραση και στους δρόμους.

Στο μεταξύ, πατώντας πάνω στο αίτημα της κάθαρσης, ανέθηκε στην εξουσία η Νέα Δημοκρατία. Η μεγαλύτερη έκπληξη της πολιτείας της δεν είναι ο αυτοπόδεικτος πια, αντάρσεκος και αντικοινωνικός, συντηρητισμός της. Απροσδόκητη υπήρξε η αποκάλυψη ότι τόσο ο αρχηγός της Νέας Δημοκρατίας όσο και κορυφαία στελέχη της δεν έχουν στοιχειώδη καν επαγγελματική πολιτική επάρκεια: αυτοσχεδιάζουν με αντιφατική προχειρότητα, και αντί να λύνουν, οξύνουν στο έπακρο κρίσιμα θέματα της οικονομικής, εκπαιδευτικής και κοινωνικής ζωής του τόπου.

Αυτήν εξάλλου την επαγγελματική ανεπάρκεια της νεοδημοκρατικής κυβερνητικής εξουσίας εκμεταλλεύεται το Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα, διεκδικώντας εκ νέου την ενός ανδρός αρχή. Τύχη βουνό στηρίζει

την αναστήλωσή του: ο κόσμος δέχεται να ξεχάσει την περιπέτεια της οκτάχρονης αποπλάνησής του· η αυριανή δημαγωγία συμφιλίωσε ήδη τους όποιους αντιπάλους της, και συσπειρώσε τις ετερόκλητες μερίδες του κόμματος· παραγμένο, αλλά παρά ταύτα δικέφαλο, το Κ.Κ.Ε. έδειξε απροκάλυπτα τη σταλινική του ταυτότητα· ο «Συνασπισμός» δεν μπορεί ακόμη να ξεπεράσει τις εμπλοκές του διπλού τοκετού του, για να αναδειχτεί σε ενιαίο σχήμα δημοκρατικού σοσιαλισμού. Αυτά και άλλα παραλείπομενα δεκανίκια εμφανίζουν εύρωστο και πάλι τον πασοκικό μεσσιανισμό, στον οποίο δηλώνει πίστη το σύνολο σχεδόν του αντιπολιτευόμενου Τύπου, κι ας είχε προσωρινά, για δύο τουλάχιστον χρόνια, αλλαξοπιστήσει. Φτου κι από την αρχή λοιπόν, με στόχο να απαλλαγούμε από το απωθητικό χαμόγελο του Μητσοτάκη.

Γύρω από την μικροσκοπική νεοελληνική επικράτεια, που προσπαθεί να κρύψει την όχι μόνον οικονομική της χρεοκοπία, ο κόσμος βράζει και εξατμίζεται: η Σοβιετική Ένωση ήδη διαλύθηκε· η Γιουγκοσλαβία διαμελίζεται· εθνικισμός και ρατσισμός συναδελφώνονται· η δυτικοευρωπαϊκή κουλτούρα κλονίζεται στα θεμέλιά της - μια κριτική ορθολογική παράδοση, που άρχισε τουλάχιστον από τα χρόνια του Διαφωτισμού, πνέει τα λείψια, κι ας χαριεντίζονται μερικοί με τις ρητορικές ακροβασίες του μεταμοντερνισμού. Εσχατολογία; Όχι ακριβώς. Το ζητούμενο είναι να μην αλλάξει ο κόσμος, δίχως να το πάρουμε είδηση· γιατί, αν πληρώσαμε ακριβά τα κάθε λογής συλλογικά οράματα, τώρα μας απειλεί η ιδιωτεία. Ανοιξτε την τηλεόρασή σας, και θα καταλάβετε τι εννοώ. Καλή χρονιά!